

1 Αυγούστου 2022

Αγία Δύναμη | Το άγνωστο σε πολλούς εκκλησάκι στο κέντρο της Αθήνας

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

Περπατώντας στους δρόμους της Αθήνας, μπορεί πολλές φορές να έχεις προσπεράσει σημεία και αξιοθέατα που έχουν τη δική τους σημαντική ιστορία, όπως το εγκαταλελειμμένο σπίτι με την «πήλινη γυναίκα». Ένα από τα πολλά είναι -και- η Αγία Δύναμη. Το άγνωστο σε πολλούς εκκλησάκι στο κέντρο της Αθήνας.

Ένας μικρός ναός που μπορεί να έχεις περάσει δεκάδες φορές μπροστά του και να μην τον έχεις παρατηρήσει όσο θα έπρεπε αλλά και να μην ξέρεις την ιστορία του. Μια ιστορία που μετράει όχι δεκάδες αλλά εκατοντάδες χρόνια καθώς χτίστηκε την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Την επόμενη φορά που θα περάσεις από εκεί αξίζει μια στάση...

Το μικρό και γραφικό εκκλησάκι της Αγίας Δύναμης βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Μητροπόλεως και Πεντέλης. Χτίστηκε, όπως είπαμε, την περίοδο της Τουρκοκρατίας στο ίδιο σημείο όπου κατά την αρχαιότητα βρίσκονταν οι περίφημες Πύλες Διοχάρους του Θεμιστόκλειου Τείχους. Μάλιστα κάποτε είχε και αυλόγυρο αλλά καταδαφίστηκε όταν χρειάστηκε να κατασκευαστεί το υπουργείο Παιδείας το οποίο κάποτε στεγαζόταν στο σημείο αλλά και ο δρόμος.

Αυτό που πολλοί δεν γνωρίζουν είναι ότι η Αγία Δύναμη αποτελούσε μετόχι της Μονής Πεντέλης και ήταν γνωστή ως «Μεντελίτισσα» (παραφθορά του Πεντελίτισσα), ή «του Ροδακιού», από το όνομα της συνοικίας που είναι χτισμένη. Το μικρό αυτό εκκλησάκι στο κέντρο της πρωτεύουσας είναι μια μονόκλιτος βασιλική με καμάρα η οποία θεωρείται ότι χτίστηκε μεταξύ άλλων πάνω στα ερείπια ναού αφιερωμένου στον Ηρακλή.

Γιατί όμως ονομάστηκε Αγία Δύναμη; Σύμφωνα με την πιο πιθανή εκδοχή, το όνομα αναφέρεται στην Παναγία ως προστάτιδα των επιτόκων γυναικών. Δεν είναι τυχαίο ότι η εκκλησία γιορτάζει στις 8 Σεπτεμβρίου, ημέρα του Γενεσίου της Θεοτόκου. Εκτός όμως από αυτό, αναφέρεται και το εξής. Σύμφωνα με τα ιστορικά γεγονότα και τις μαρτυρίες, η ιστορία έδειξε εν καιρώ και μια άλλη αλληγορική

έννοια του ονόματος «Αγία Δύναμη». Κι αυτό γιατί αυτός ο μικρός ναός αποτέλεσε στα χρόνια της Επανάστασης του 1821 ουσιαστική Δύναμη για τους Έλληνες αγωνιστές.

Κατά την οθωμανική περίοδο, το εκκλησάκι απέκτησε και άλλη μια δύναμη: έγινε ο χώρος διακίνησης πυρομαχικών για τους Έλληνες που άναψαν στις 25 Απριλίου 1821 την πρώτη σπίθα της Επανάστασης στην Αθήνα.

Στη δυτική πλευρά της Αγίας Δύναμης υπήρχε ένα μικρό σπιτάκι, όπου ο περίφημος τεχνίτης Μαστροπαύλος κατασκεύαζε πυρομαχικά για λογαριασμό των Τούρκων.

Ωστόσο, λίγο πριν εκδηλωθεί η Επανάσταση, στα χέρια τους έφταναν λιγότερα πυρομαχικά, καθώς μεγάλο μέρος τους μεταφερόταν στο εκκλησάκι.

Από το εσωτερικό του ξεκινούσε μια υπόγεια στοά που κατέληγε στις όχθες του Ιλισού, κοντά στην πηγή της Καλλιρρόης.

Λέγεται πως αυτή την αποστολή είχε αναλάβει η κυρα-Μανώλαινα Μπινιάρη.

Μετέφερε τα πυρομαχικά σε κοφίνια με ρούχα και στη συνέχεια, μέσα από ένα δίκτυο έμπιστων ανθρώπων, έφταναν με μουλάρια στο Μενίδι, όπου ήταν η έδρα των πρώτων ένοπλων πυρήνων.

Η αρχιτεκτονική του ναΐσκου είναι απλή και ακολουθεί τις επιλογές της εποχής.

Ξεχωρίζουν μόνον τα στενά παράθυρα που θυμίζουν πολεμίστρες και το μαρμάρινο πλαίσιο της κεντρικής εισόδου με τα ανάγλυφα χριστιανικά σύμβολα.

Στο εσωτερικό του υπάρχουν τοιχογραφίες με τις μορφές διαφόρων αγίων.

Στα τέλη του 19ου αιώνα, η «Βραχεία οδός», όπως ονομαζόταν το πρώτο τμήμα της σημερινής οδού Μητροπόλεως από την πλατεία Συντάγματος ως την Κηρυκείου, άρχισε να αναπτύσσεται δυναμικά.

Η γειτνίαση με τα ανάκτορα έφερε την κατασκευή αρχοντικών οικιών, ενώ από το 1901 τη διέσχισε η γραμμή του τραμ που κατέληγε στον Βοτανικό.

Η Αθήνα και η ιστορία της σε κάθε γωνιά

Δεν είναι, όμως, μόνο η Αγία Δύναμη το εκκλησάκι στο κέντρο που είναι άγνωστο στον πολύ κόσμο. Το ίδιο συμβαίνει για παράδειγμα και με την μικρή Μητρόπολη της Αθήνας και το ιδιαίτερο υλικό της κατασκευής της. Λίγοι γνωρίζουν γι' αυτήν. Την επόμενη φορά που θα κάνεις μια βόλτα στο κέντρο, μπορείς να αναζητήσεις αυτές τις γωνιές που ίσως μέχρι τώρα σου περνούσαν απαρατήρητες. Ο Άγιος

Αθανάσιος Κουρκούρης, το μικρό «μετέωρο» στο κέντρο της Αθήνας είναι μια ακόμη ξεχωριστή εικόνα της πρωτεύουσας...

Πηγή: de-facto.gr